

ných. Takovou formalitou je i podpis člena představenstva na smlouvě vedle podpisu notáře. (Nález z 22. IV. 1936, č. 12.545/36.)

Tržní poplatky. — Na tržní poplatky, vybírané na podkladě ustanovení § 97 živn. zákona č. 259/1924, nevztahuje se ustanovení článku 11. nařízení č. 15/1928. — Poplatky ve smyslu § 97 živn. zákona se svým obsahem rovnají ovšem poplatkům, vybíraným na základě ustanovení § 28 zákona č. 329/1921, avšak liší se od nich právním základem a právní povahou. Obce podle § 28 zák. č. 329/21 Sb. jsou oprávněny vybírat poplatky blíže tam uvedené. Také zákon č. 259/24 Sb. zmocňuje v § 97 obce k vybírání poplatků. Vystupuje-li však obec v onom případě ve své vlastnosti jako územní korporace, politická organizační jednotka, která je povolána ve vlastní působnosti zákonem jí přiznané k určitým úkolům a která za účelem získání úhrady nákladů, s plněním jich spojených, je nadána ve svém území berní pravomocí, — vystupuje v tomto případě jako nositelka určitého živnostenského oprávnění — práva konati trhy, kteréžto právo nenáleží jí již v zákonném jejím oboru působnosti, nýbrž uděluje se jí zvláštním aktem živnostenského úřadu (§ 99 živn. zák.). Pro ty a ony poplatky platí také různé normy kompetenční. Podle zák. č. 329/21 schvaluje usnesení obecního zastupitelstva o zavedení poplatků, pokud se výběrčí pravidla kryjí s pravidly vzorcovými, zemský výbor jako dohlédací úřad nad obcemi, jinak vláda (resp. nyní ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem financí), tržní poplatky podle zák. č. 259/24 schvaluje však zemský úřad jako úřad živnostenský. Kdyby byl živnostenský zákon č. 259/24, jako zákon vydaný po účinnosti obec. fin. novely č. 329/21, vycházel z názoru, že upravuje v §§ 97. a 98. z části tutéž materii, jaká je upravena v § 28. obec. fin. novely, byl by zajisté buď výslovně, nebo jiným způsobem, (generální zrušovací klausulí a pod.) uvedl, že a jak předpis § 28. zrušuje resp. mění. Toho zákon č. 259/24 neučinil a tím dává zřejmě na jevo, že tržní poplatky podle § 97 pokládá za poplatky docela jiné povahy, nežli jsou poplatky obecní podle § 28 zák. č. 329/1921 Sb. Tomu svědčí i tato úvaha: Ustanovení § 97 živn. zák. č. 259/24 Sb. kryje se v podstatě s předpisy §§ 69 a 70 živn. řádu, platného v zemích českých. Kdyby tržní poplatky byly poplatky obecními ve smyslu obec. fin. nov. č. 329/1921 Sb., byla by tato finanční novela derogovala předpisům §§ 69 a 70 živn. řádu, a pro tržní poplatky v zemích českých platily by předpisy obecní finanční novely. Naopak na území Slovenska a Podkarpatské Rusi byl by zákon č. 259/24 derogoval, pokud jde o tržní poplatky, předpisy obecní finanční novely. Tento závěr je jisté — hledíc k unifikační tendenci živn. zák. č. 259/24 Sb. — nepřipustný. Je tedy evidentní, že jak obec. fin. nov. č. 329/21, tak i živn. zákon č. 259/1924 Sb. vycházely z názoru, že poplatky podle obecní finanční novely a poplatky tržní podle živnostenského řádu resp. živnostenského zákona č. 259/24 Sb. jsou podstatně odlišné. Nelze-li však na tržní poplatky, vybírané obcí podle § 97 živn. zák. č. 259/24 Sb. vztahovati ustanovení obecní finanční novely č. 329/21 Sb., nelze na ně aplikovati ani ustanovení vlád. nár. č. 15/28 Sb., které je vydáno k provedení zák. č. 329/1921 Sb. a vztahuje se jen na obor upravený tímto zákonem. (Nález z 23. IV. 1936, č. 12420/36.)

Hovorňa.

Dr. ... ř :

Komerční inženýři a zastupování stran.

Tento článek není než stručným výsledkem pozorování praxe. Není a nechce být úvahou teoretickou, spíše chce být pouhou faktickou poznámkou. Chce být námětem pro diskusi a podnětem mladým ku práci v jich vlastní prospěch.

Na úkor právníků uplatňují se postupně stále více komerční technici a to i v oborech, kde vládnul dosud právník, totiž v zastupování stran před úřadem. Chtěl bych proto konstatovati některé příznačné příčiny tohoto stavu, stručně analysovatí celý zjev a nastíniti cesty k nápravě.

Po čtyř až pětiletém studiu opouštějí mladí doktoři práv universitu a vcházejí do praktického života s touhou se v něm uplatnit a založit tak svou existenci. Část z nich odchází do služeb státu, samosprávy, část pak do služeb soukromých a k advokacii. Toliko mizivá část mladých právníků dává své služby obchodu a průmyslu. Naproti tomu absolventi vysoké školy obchodní zasahují značně do činnosti, spočívající v zastupování stran před úřadem, tedy do činnosti advokátů. Tento zjev pokládám za vážný a dávám tak podnět pro diskusi.

I.

Není sporu o tom, že universita dává svým posluchačům v oboru práv pouze teoretický základ pro praxi životní. Je však otázkou, zda v oboru obchodního a finančního práva dá jim aspoň tolik, kolik potřebují pro život a pro svoji činnost. Počet hodin, oběma disciplinám věnovaný, není valný.

V materii obchodního práva je zahrnuto i právo bilanční. Má-li universitní profesor přednésti tento, tak důležitý úsek práva, pro něž v obou našich platných zákonech je sotva stručná zmínka (vždyt pocházejí oba z doby, kdy obchod nebyl tak vyvinut, jako je dnes), musí — mají-li jeho přednášky býti úplně — všimnouti si nejen předpisů právních, ale i obchodních obyčejů, zvyklostí a techniky vedení obchodních knih. Vedení obchodních knih, všimáme-li si pouze vývoje popřevratového, doznalo značných změn. Systém jednoduchého účetnictví pozvolna, ale jistě ustupuje systémům podvojného účetnictví, a to nejen u podniků snad velkých, nýbrž i u podniků malých. Je nesporné, že značný vliv na to má naše školství obchodní, chrlící každoročně řadu odborně vzdělané mládeže, která se také chce uplatnit. Podvojně účetnictví prodělává také svůj vývoj od vázaných knih k volným listům. Nastupuje metoda propisovací a strojové účetnictví, účtářská mechanisace. (O tom blíže prof. inž. Jos. Fuksa, Účtářská mechanisace 1935).

Na právnických fakultách se však těmto skutečnostem věnuje sotva více, než stručná zmínka, není — dle dané učební osnovy na to prostě času. Výsledek? Průměrný absolvent práv nemá ani ponětí o tom, co se do obchodních knih zapisuje, jak takové knihy ve skutečnosti vypadají, nejméně ví, že obchodní knihy se po určitém období uzavírají účtem rozvázným a účtem ztráty a zisku, ale již rozdily mezi nimi, nebo bližší data z nich nezná a vyložiti také nedovede.

Je sice pravda, že tomuto nedostatku se na fakultách odpomáhá z části v praktických cvičeních, což však nemůže dostačiti. Přes to však nelze vytýkati pouze dnešnímu studijnímu systému. Dalo by se odpomoci tomuto nedostatku i bez změny učebního plánu, totiž praktickými cvičeními, ale byla by nutná na nich povinná účast všech a kromě toho nutná přesná docházka. Za dnešního stavu, kdy z posluchačů jen část praktických cvičení se účastní pouhým zápisem hodin, aniž by do těchto přednášek, docházela, nutno také hledati chybu na straně posluchačstva v jeho neúčasti přednášek.

V oboru finanční vědy a práva je zjev stejný. Zde finančnímu právu věnuje se minimum a výsledek? Průměrný absolvent právnické fakulty nedovede sestavit ani jednoduché příznání k dani.

Fakulta, jak jsem již uvedl, má dáti hlavně teoretický základ pro praxi. Z toho pak nezbytně vyplývá, že absolvent fakulty v praktickém životě musí — má-li se vůbec uplatnit — ustavičně svoje vzdělání doplňovati, má nejen sledovati zprávy tisku a úvodníky, ale má také čísti odbornou literaturu. Nelze na něm přirozeně žádati, aby ovládal všechny obory právní, je nutná specialisace pro ten který obor, pro tu kterou disciplínu právní. U advokacie však takové specialisace nemůže býti do důsledku, advokátní praxe vyžaduje více než povšechnou znalost všech disciplin právních, jež u advokáta mohou přijíti v úvahu, (tedy nejen právo občanské a trestní, civ. a trest. proces, ale i právo správní, finanční, obchodní, správní řízení), má-li advokát býti dobrým a schopným zástupcem a poradcem svému mandantu. Musí býti také ve stálém kontaktu s judikaturou nejvyššího a nejvyššího správního soudu.

Studuje však mladý dorost právnický dostatečně, věnuje skutečně část svého volného času další přípravě a dalšímu vzdělání odbornému? Domnívám se, že velmi málo a jen část mladých právníků se vzdělává dál. Proto také musí v oboru obchodního a finančního práva ustupovati komercialistům.

V zastupování stran, hlavně před úřady finančními uplatňují se komercialisté stále více, jednak proto, že odborné jich studium na vysoké škole obchodní dá jim pro životní praxi nesporně více, než právnické fakulty svým absolventům v oboru obchodního a finančního práva, jednak proto, že mladí advokáti, advokátní koncipienti tuto konkurenci na vlastní škodu umožňují tím, že svoje nedostatky odborným studiem neodstraní a nesnaží se v konkurenčním boji odstaviti kom. inženýry při zastupování stran. Zde nestačí na konkurenci komercialistů hartusiti, zde je třeba soustavně organisována práce a výchova právníků, aby byli pro tento boj o chléb schopnější.

II.

Hledati cesty k odstranění závad? Zdá se, že je to problém těžký, Spatřuji zde cesty dvě:

1. Otázka školy, a
2. Výchova a studium v praktickém životě.

Ad 1. Na fakultě právnické je třeba navoditi těmto disciplinám více přednášek, při nichž třeba zostriti dozor nad docházkou posluchačů, hledati cesty k tomu, aby posluchači sami uznali důležitost disciplin obchodní a finanční.

Se strany posluchačů samých je nutno se korporativně na tyto přednášky zapsati a skutečně je také v plném počtu absolvovati. Nestačí studovati pouze poslední měsíce před zkouškami, nýbrž je třeba stále a systematicky pracovati za vyčleněným cílem.

Lze namítnouti, že účetnictví přednáší se na fakultách také, že zvláště ní lektorát je dokonce k tomuto účelu zřízen, leč, kdo na tyto přednášky chodí? Mimo pár zájemců z života praktického snad téměř nikdo. Proto také nemůže býti výsledků příznivých pro život. Proto tvrdím dále, je třeba všimnouti si znalostí posluchačů v tomto směru i při zkouškách. Tím by ti, kteří projevují zájmu nápadně málo, byli přinuceny k práci.

Ad 2. V konkurenčním boji lze účinně zvítěziti toliko při důkladné přípravě a studiu, při rovnocenném změřeni sil. Proto musí mladý právník stúdovali a odborně se vzdělávati jak ve finančním tak i v obchodním právu, musí se snažiti, aby se ve znalostech bilančních komerčnímu inženýru vyrovnal. Docílí-li toho, pak musí v konkurenčním boji zvítěziti, pak musí také předčítí komerčního technika.

Nechci, aby tento článek byl vykládán proti absolventům vysoké školy obchodní, kteří se v životě obchodním, což zdůrazňuji, uplatňují a uplatniti musí. Do sféry života obchodního nezapadá dobře zastupování stran před úřady. Konstatují-li a analysují-li zjev, že komerční technici vytlačují advokáty ze zastupování stran před úřadem a to i v otázkách právních, hlavně pak před úřadem finančním, pak současně musím konstatovati něco, co se státi nemělo, totiž že právníci zanedbali své vzdělání, v důsledku čehož nejsou v konkurenčním boji dostatečně způsobilými. Při tom pak s plným vědomím pomíjím dokonce fakt, že komerční inženýři, před úřady finančními strany hlavně zastupující, jsou většinou bývalí zaměstnanci revisního odboru ministerstva financí, kde nabyli znalostí a praxe, kterou po rozvázání služebního poměru dokonale uplatnili, ať již v činnosti samostatné, nebo jako daňoví konsultenti v poměru služebním. Konají tak beztrestně onu činnost, která správně u restringovaných a pensionovaných finančních úředníků byla stíhána — v důsledku jich práva na odpočívne — disciplinárně tak dlouho, dokud jí nebyla učiněna přítrž. U kom. inženýrů však není disciplinárního deliktu, poněvadž služební poměr mezi ministerstvem financí a komerčním inženýrem byl zcela rozvázán a není zde proto žádných odpočívnych platů. Nelze proto v tomto směru také ničeho namítati.

Je proto jediným obranným prostředkem proti konkurenci inženýrů komerčních při zastupování stran důkladné studium obchodního a bilanč-

ního práva, ať již v době právnických studií nebo v praxi, aby praktický právník nebyl vždy odkázán na posudek znalce a odborníka, nýbrž aby byl schopen učiniti si sám dokonalého obrazu o stavu věci buď bez cizí pomoci, nebo za součinnosti komerčního technika. Je proto také nutné, z těch samých důvodů i studium finančního práva probíratí důkladněji a to nejen na fakultě, ale i v životě praktickém.

Jedně tím stane se konkurence komerčních inženýrů při zastupování stran méně tíživou a méně hroživou, než je dnes.

Zpráva

o VI. mezinárodním kongresu pro vědy správní ve Varšavě v roce 1936.

Mezinárodní institut věd správních (Institut international des sciences administratives) zřízený roku 1932 se sídlem v Bruselu má mezi svými úkoly i pořádání mezinárodních sjezdův pro vědy správní. V. kongres byl konán roku 1932 ve Vídni, VI. kongres byl svolán do Varšavy na dny 9. až 16. VII. 1936. Zástupcem československé vlády byl náš vyslanec ve Varšavě Dr. Slávik a vrchní odborový rada z min. vnitra Dr. Holdík.

Na pořadu kongresu byly tyto otázky:

1. Záruky práv občanů v řízení správním a ve výkonu správního soudnictví,
 2. Racionalisace ve správách a pódnicích veřejných,
 3. Čef vlády a jeho pomocné orgány (poměr k správnímu aparátu).
- Za účelem přípravy kongresu byl pro každou otázku vydán více méně podrobný dotazník, o jehož jednotlivých bodech mohly interesenti vypracovati referáty. Referáty ty byly pak podkladem pro správu generál. zpravodaje a pro debaty v sekcích.

Pro sekci I. došlo několik referátů mezi nimi od doc. Dra. Havelky (o řízení správním) a prof. Laštovky (informace o československém správním soudnictví). Zpráva generálního zpravodaje profesora madridské university Gascona Y Marin pojednávala ve zvláštních oddílech o řízení správním, o nezachování formalit předepsaných zákonem, o zárukách proti nečinnosti správy, o různých druzích opravných prostředků v řízení správním, o zvláštních druzích řízení správního, o zasahování řádných soudů, o zárukách rázu ústavního a o sporném řízení správním a končila určitými návrhy. Účast na jednání byla slušná, z naší strany se účastnili odborový rada Dr. Holdík a prof. Laštovka.

Výsledkem debaty byla tato resoluce:

1. Jest důležité upravití řízení správní, při čemž zákonem budtež určeny procesní normy, jež jsou podstatné pro zákonnost aktu. Mezi takovéto podstatné náležitosti náležejí:
 - a) princip slyšení strany (výjimky mohou býti stanoveny pro případy patrné nezbytnosti, t. j. ochrany všeobecného zájmu státního, obrany státní a pod.),
 - b) účast stran v řízení důkazním,
 - c) stanovení maximálních lhůt pro činnost správy,
 - d) stanovení případů, kdy úřad má vyslechnouti úřady jiné nebo poradní sbory,
 - e) odůvodnění správního aktu,
 - f) doručování a právní poučení o opravných prostředcích.
 2. Nezachování podstatných forem řízení mjž v zápětí neúčinnost aktu správního.
 3. Buď upravena zodpovědnost úředníků (správní, civilní, trestní) podle významu a povahy jednání nebo opomenutí, jichž se úředníci dopustili jakož i zodpovědnost správy samé.
 4. Budtež upraveny opravné prostředky správní na ochranu práv po připadě i zájmů občanů (rozklad, petice, stížnost, rekurs a pod.).
 5. Jest třeba lišiti mezi správou státní a správou úřadů místních.
- Ve správě státní, a) je-li zcentralisována nebo prostě dekoncentrována, stačí normální hierarchický rekurs,